

Vlada pa se ne zadovoljuje s tem, ampak se resno peča z vprašanjem, kako bi se moglo prebivalstvu tudi še drugače pomagati z državnim denarjem, da si zopet prenove vinograde. Vse potrebno se je že ukrenilo. Vidi se iz tega, da je posl. Žičkar storil vse mogoče za naše vrle, a sedaj bedne Haložane.

Zmaga Čehov.

V zadnjem »Slov. Gosp.« ste čitali, da so krščanski socialci skušali preprečiti češko obstrukcijo s tem, da so predlagali, naj se sploh vse prošnje dobesedno ponatisnejo v sejnem zapisniku. A ko so se Čehi na podlagi pravičnega reda uprli temu predlogu, ga je poslanec Wohlmeier zopet umaknil. V seji 17. maja je pa Čehom pretila druga nevarnost. Glasovalo se je o neki peticiji po imenih. Izid glasovanja pokaže, da je bilo v zbornici manjše kakor 100 poslancev; proti dotični prošnji je glasovalo 93 poslancev, za njo nihče. Predsednik dr. Fuchs izjavi, da to glasovanje ni bilo postavno; preložil je torej sejo za pol ure. Temu so se uprli na vso moč Čehi; toda predsednik odide iz zbornice in seja se je pretrgala. Ko se pozneje dr. Fuchs zopet povrne v zbornico, dá število navzočih poslancev prešteti; bilo jih je 123, toraj v zadostnem številu. Hotel je toraj sejo nadaljevati. Toda Čehi so se mu uprli z novo močjo. Dokazala sta dr. Pacak in dr. Herold, da predsednik bi bil moral v tistem trenutku, ko je videl, da ni 100 poslancev v zbornici, sejo zaključiti, drugo sejo pa pismeno naznaniti. Dr. Fuchs se izgovarja sem ter tje. Slednjic se pa Čehom vendar uda, sejo zaključiti in prihodnjo sejo naznani pismenim potom. A seja za sejo se trati samole s tem, da se prebirajo dobesedno došli dopisi in se glasuje po imenih. Dokler se Čehom ne dajo pravice, ne bo rednega delovanja v zbornici.

Interpelacija. Predlog.

V seji 18. majnika je vložil poslanec Žičkar interpelacijo zastran dvojne mere, s katero postopa državno pravdnistvo v Celji nasproti nemškemu in slovenskemu časniku. Med tem, ko dovoli, da sme »Deutsche Wacht« vedno zmerjati Slovence, zasega opetovano slovensko »Domovino«. V isti seji je poslanec dr. Gregorec vložil predlog, naj se vstanovi na Spodnjem Štajarskem obrtna šola. Slovanski obrtniki morajo svoje skušnje delati v nemškem jeziku v nemškem Gradcu. — Narobe svet.

Politični ogled.

Državni zbor se snide še-le 8. junija. Med tem se bodo vršila pogajanja s Čehi, ki so z obstrukcijo pokazali, da imajo tudi dovolj moči, da preprečijo kakor Nemci vsako delo v državnem zboru. Zraven pa še so pokazali, da znajo delati obstrukcijo mnogo dostojnejše nego Nemci, ki so se za časa obstrukcije vedli kot največji pobalini.

Kranjski katoliški politiki so se takoj začetkoma Koerberjevega vladanja precej odločno obračali proti češki obstrukciji in bati se je bilo, da tudi v državni zbornici nastopijo tako odločno ter s tem pretrgajo prijateljske vezi Čehov z Jugoslavlani. Kranjski Slovenci bi namreč radi, da se kmalu reši vladni predlog o zidanju bohinjske železnice. Sedaj pa se zdi, da so si premislili. »Slovenec« namreč zadnji ponedeljek piše: »Deset bohinjskih železnic nas ne reši narodne smrti, ako ostanemo osamljeni (brez Čehov) v boju za obstanek. Pred očmi je treba imeti celokupni narod slovenski, a ne nekaj krajevnih koristij, ki so v narodnem pogledu dvomljive vrednosti.«

Španija. V nekaterih pokrajinah te države je nastal upor proti vladi, ki nalaga ljudstvu neznosne davke. Vladi se je sicer posrečilo začasno omejiti upor, a dokler bo vlada skrbela le za to, da dobi davke od ubogega ljudstva, ni upanja, da bi se mogla Španija gmotno razvijati.

Bulgarija. Tudi v tej deželi je bil velik upor kmetov proti uradnikom, ki so s silo iztirjavali brez usmiljenja davke od ljudstva. Bolgarski kmetje so vsled slabe letine popolnoma osiromašili. Zdaj misli vlada zmernejše postopati proti ubožnim poljedelcem, kar bi bilo tudi jako umestno.

V Srbiji so obhajali sredi minolega tedna rojstveni dan matere kraljice Natalije, ki prebiva na Francoskem. Sin kralj Aleksander ji je tudi brzojavil čestitko, a ona je ni vsprejela, ker noče nič več čuti o svojem po brezvestnem Milanu zapeljanem sinu.

Italijanski zbor je razpuščen in že prihodnje dni se vrše nove volitve.

Vojska v Južni Afriki. Zopet nove nezgode so doletele Bure. Angleži so jim ujeli dva generala in vrhovnega poveljnika Botha. Pri Mafekingu pa so zajeli vso bursko armado s topovi vred. Zdaj gre Burom srčno slabo!

Dopisi.

Iz Jarenine (Desetletnica jareninskega bralnega društva.) Dne 11. maja letošnjega leta je preteklo 10 let, odkar deluje kmečko bralno društvo v Jarenini. Ker je društvo že res veliko storilo v tem kratkem času svojega obstanka za probujo jareninskih Slovencev, posebno še jareninske mladine, je sklenil odbor na skromen a dostojen način proslaviti desetletnico društvenega delovanja.

To se je zgodilo v nedeljo dne 13. maja. Po večernicah so se kmalu napolnili prostori hiše Fišerjeve do zadnjega kotička. V velikem številu so došli naši možje pa tudi žene, še v večjem naša vrla mladina. Društveni podpredsednik pristrčno pozdravi navzoče ljudstvo in na to spregovori iskreno besedo v proslavo desetletnega obstanka bralnega društva. Najprej poda kratko zgodovino društva. Ustanovil je društvo s pomočjo vrlega učitelja Hauptmana za narod vneti kaplan Murkovič, sedaj župnik pri Sv. Barbari v Haložah. Ustanovni zbor, na katerem je imel slavnostni govor dr. Pipuš iz Maribora, se je vršil dne 11. maja 1890. Skozi 6 let je vodil društvo posestnik Leop. Zupanič, štiri leta pa posestnik Ivan Sekol. Do l. 1897 se je veliko trudil za društveni napredek tajnik in knjižničar mladenič Franc Jančič, poznejša 3 leta pa mladenič Alojzij Drozg. Leta 1890 je društvo štel 30 pevcev pod vodstvom učitelja Hauptmana, po njegovem odhodu je pevski zbor nekaj let počival, a l. 1896 se je zopet vzbudil po prizadevanju učitelja Conča. Tekom 10 let je bilo vpisanih v društveni imenik 242 udov, ki so v tem času zložili 567 gl. 74 kr. udnine in podpornine. Društvena knjižnica sedaj šteje blizu 800 knjig; v 10 letih so udje prebrali okoli 9200 knjig, največ v zadnjih treh letih. To so gotovo lepi uspehi!

Za probujo našega ljudstva so na eni strani delovale vsakoletne različne veselice, slavnosti in mnogoštevilni podučni shodi bralnega društva, na drugi strani pa njegove knjige in časopisi. Na ta način se je zavedel svoje narodnosti marsikater prileten Jareninčan, vzlasti pa jareninska mladina, ki je po bralnem društvu postala posebna prijateljica dobrih knjig in časnikov. Kakor je na eni strani bralno društvo zavetišče naše slovenske mladine, je na drugi strani zibelka narodnega preporeda Jarenine, zibelka vseh drugih narodnih društev v Jarenini. Količega pomena in kolike koristi je za Jarenino bralno društvo, je sedaj vsakemu jasno. Vse kar pri nas pošteno misli in čuti, je vneto za naše društvo; nasprotnikom je seveda trn v peti. Društveni podpredsednik je za to končal svoj slavljeni govor z željo, naj bi se vsi narodni Jareninčani s celim srcem oklepali važnega društva tudi v bodoče, naj bi posebno jareninska mladina iz društvenih knjig in časnikov zajemala vedno večjo lju-

bezen do vere in do maternega jezika. Zbovalci so razumeli besede govornikove ter navdušeno pritrdili izraženi želji.

Pesmi »Naš narodni dom«, »Dedova knjiga«, »Skopuh« in »Zapuščena ribica«, ki so je deklamovali eden mladenič in dve deklici, so vsem dopadle, saj so je naši deklamovalci tudi kaj lepo prednašali.

Veliko veselje so med zbovalci povzročila pozdravna pisma zunanjih prijateljev in podpornikov našega društva: gosp. župnika Murkoviča, odvetnika dr. Pipuša in milost. prošta Fleka.

Tako sicer na skromen pa pristrčen način smo slavili desetletnico za Jarenino prevažnega društva. Bog pa naj njegovo delovanje blagoslovlja tudi v prihodnosti, saj bo društvo tudi v bodoče delovalo na pravi krščanski podlagi za narodni napredek in omiko vseh svojih udov.

V čast Bogu, Jarenini v slavo,
za vero sveto, za omiko pravo,
o društvo bralno, le deluj,
za dobro vse nas navdušuj!
Da bo za vero, dom vsa Jarenina vneta,
na to deluj, še rasti, cveti mnoga leta!

Iz Starega trga. (Naznanilo in vabilo.) Nismo se varali v svojih nadah, ktere smo pred nekaterimi meseci razodeli bralcem »Slov. Gospodarja«. Starotržani spoznali so res, da je skrajni čas, da se zbudijo iz nezavednosti ter začnejo krepko gibati, da jim njihovi trdonemški (!) sosede ne vzrastejo nad glavo, kar je tem bolj nevarno, ker morajo svojo deco pošiljati v Slovegraško šolo, kjer je nemščina imenitna, gizdava gospa, slovenščina pa borna dekla, na katero se najbolj ozir jemlje le takrat, kadar treba mošnjček odpreti in plačati. Kako se v taki šoli podučuje slovenski jezik in goji ljubezen in spoštovanje do maternega jezika v sreih slovenskih otrok, je umljivo vsakemu, ki pozna prijaznost Nemcev do slovenskega naroda. Zato so si nekateri zavednejši Starotržani omislili drugo šolo, ki naj popravlja napake njihove ljudske šole, ter Slovence tega kraja v slovenskem, njim umljivem jeziku, izobrazuje in v njih ljubezen za milo materinsčino vnema. Ta nadepolna, prepotrebna šola ima biti Starotržanom »Kmetijsko bralno društvo«.

Na binkoštni pondeljek po večernicah bode se to društvo otvorilo v prostorih narodnega gospoda Petriča po običajnem redu. Razlagala se bode potreba in namen takega društva, razlagala pravila, volil se odbor in sprejemali udje. Potem sledi prosta zabava. Štirinajst dni po ustanovitvi priredi bralno društvo svojim udom prvo veselico z zanimivim vspeedom.

Starotržani! Pridite v obilnem številu k otvoritvi, da boste slišali, zakaj da se gre in pristopite društvu vsi, ki hočete ostati Slovenci in nočete postati nemškutarji!

Od Sv. Jakoba v Slov. gorica. Poučni shod kmetijske zadruge dne 20. maja je bil dobro obiskan in vzbudil veliko zanimanje. Zasluga za to gre glavnemu govorniku potovalnemu učitelju g. Jelovšku, ki je govoril navdušeno, zanimivo in domače. Podal pa je za zdaj začetne nauke o govedo-in svinjereji; in vredno je, da glavne točke njegovega govora podamo še drugim v pouk.

Živinoreja je v sedanjem času za kmeta najbolj važna, ker mu daje gotov dobiček, bolj kakor obdelovanje polja. A štajarski Slovenec je većinoma, ne živinorejec, ampak živinski barantač, zato pa većinoma z doma, in mu vsled tega peša gospodarstvo, ker se pogreša glavna moč. Brigati se treba, da se doma priredi dobra živina.

Krivo pa, da pri nas živinoreja ne prospava, je 1. ker većinoma nimamo plemena (pasme) za naše kraje udomačenega; 2. ker ne ohranimo prave živali za pleme; nedorjena, premlada živina se jemlje većinoma v plemensko porabo. Nikdar prvo ali drugo tele za pleme! Najboljše za pleme je 3., 4., 5., 6. Od 7. naprej že ne velja. Treba tudi imeti doraščene bike, ne 2, 3, ampak 5 do